

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 30. januar 2020
Kontor: Internationalt Politikontor
Sagsbeh: Tarek Ziad Hussein
Sagsnr.: 2020-0032/40-0386
Dok.: 1352010

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 108 (Alm. del), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. januar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Thomas Højgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 108 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Vil ministeren indhente en udtalelse fra politiet, der belyser, om det giver anledning til præcisering af "Vejledning om ledsagede udsendelser med fly" at den lægelige vurdering fra 2018 af det politigreb, som indebærer, at en persons hoved presses ned mod brystet, er, at det kun må anvendes "kortvarigt, dvs. sekunder varende", i den gældende vejledning er blevet til, at grebet må anvendes "kortvarigt"? Det ønskes oplyst, om det vil blive præciseret i vejledningen, hvad der menes med "kortvarigt", og at "kortvarigt" i denne sammenhæng ikke kan betyde flere minutter eller timer (jf. artiklen »Udeladt i vejledning: Livsfarligt politigreb må kun bruges i sekunder«, Information, den 2. januar 2020)?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at det ved gennemførelse af en tvangsudsendelse af en udlænding – af bl.a. ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn – kan blive nødvendigt at anvende magt til at passivisere udlændingen. Politiet foretager i den forbindelse altid en konkret vurdering af, hvilken magtanvendelse der i den pågældende situation er nødvendig og forsvarlig med henblik på gennemførelsen af udsendelsen.

Udlændinge, der forsøger at modvirke en tvangsudsendelse ved meget voldsomme råb og skrig i flyet, kan med denne adfærd udgøre en ordens- og sikkerhedsmæssig risiko og medføre, at tvangsudsendelsen må afbrydes. Politiet vil i sådanne tilfælde indledningsvis forsøge med talens magt at berolige udlændingen. Såfremt udlændingen ikke kan beroliges ved talens magt, kan det bl.a. af sikkerheds- og ordensmæssige hensyn være nødvendigt at anvende magt ved at presse udlændingens hoved ned mod brystet. Denne form for magtanvendelse skal kun anvendes kortvarigt.

I relation til den lægefaglige udtalelse vedrørende den konkrete magtanvendelsesmetode skal Rigspolitiet bemærke, at udtalelsen både indeholder en beskrivelse af det konkrete greb, som det blev demonstreret for den pågældende læge på Politiskolen, samt en lægefaglig vurdering af grebet.

I lægens beskrivelse af det demonstrerede greb fremgår følgende:

”Beskrivelse af grebet som det er blevet beskrevet samt demonstreret for mig på Politiskolen:

Personen sidder ned, f.eks. i flysæde. Politi tager fast greb på toppen af hovedet / panden og trykker hovedet ned mod brystet. Formålet er at dirigere lyde og sekreter nedad samt motivere personen til at ophøre med at råbe eller spytte. Grebet er kortvarigt, dvs. sekunder varende, og slippes, så snart personen ophører med råb og spyt.”

I lægens faglige vurdering fremgår følgende:

”Vurdering: Grebet vil ikke medføre obstruktion af luftvejene. Mulige teoretiske undtagelser er, hvis personen er voldsomt overvægtig med stor hals eller har sygdomme i hals regionen så som store tumorer, følger efter strålebehandling på halsen eller svær struma (forstørret skjoldbruskkirtel). Såfremt grebet som beskrevet fastholdes kortvarigt og slippes, når personen ophører med råb og spyt, er min vurdering, at det ikke vil give anledning til luftvejsproblematikker.”

Det bemærkes, at den lægefaglige vurdering blev udarbejdet efter en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand i forbindelse med en konkret udsendelse i 2015, hvor netop denne magtanvendelsesmetode blev anvendt.

Ombudsmanden har efterfølgende i skrivelse af 20. februar 2019 til Rigspolitiet udtalt, at han har noteret sig den lægefaglige vurdering af metoden til at begrænse råb og skrig under en tvangsmæssig udsendelse – herunder at metoden ikke vil give anledning til luftvejsproblematikker, hvis grebet alene fastholdes kortvarigt og slippes, når udlændingen falder til ro. Ombudsmanden anførte videre, at den beskrevne metode på den baggrund ikke kunne give anledning til bemærkninger.

Ombudsmanden henstillede i samme udtalelse til, at det i Rigspolitiets vejledning om ledsagede udsendelser med fly udtrykkeligt anføres, at ledsagerne først skal forsøge at dæmpe udlændingen med talens magt, at udlændingen skal oplyses om, at magtanvendelsen afbrydes, når udlændingen falder til ro, og at grebet kun må anvendes kortvarigt.

Vejledningen er efterfølgende revideret i overensstemmelse med ombudsmandens henstilling.

Det fremgår samtidigt af vejledningen, at politipersonalet ved enhver magtanvendelse skal foretage en politifaglig vurdering af den pågældende udlændings fysiske tilstand og afstemme magt-

anvendelsen i forhold hertil. Politiet skal særligt være opmærksomme på, at overvægtige eller svagelige personer i nogle tilfælde hurtigere kan hindres i den fri vejtrækning, f.eks. ved foroverbøjning af hovedet i flyet. Det fremgår endvidere af vejledningen, at enhver magtanvendelse skal være nødvendig, proportional og forsvarlig, og at anvendelsen af magt altid skal foregå så skånsomt som muligt.

Det bemærkes i den forbindelse, at vejledningen primært henviser sig til specialiserede fagpersoner, som har gennemgået en uddannelse i ledsagede udsendelser.

For så vidt angår en fremtidig revision og præcisering af Rigspolitiets vejledning om ledsagede udsendelser med fly bemærkes det, at vejledningen løbende revideres på baggrund af Rigspolitiets og politikredsens konkrete erfaringer vedrørende tvangsmæssige ledsagede udsendelser, ligesom blandt andet udtalelser og anbefalinger fra relevante fagpersoner samt Folketingets Ombudsmand nøje indgår i Rigspolitiets overvejelser i forbindelse med blandt andet revision af vejledningen.”